

Üniversite : İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler
Dalı : Eğitim Yönetimi ve Planlaması
Program : Eğitim Yönetimi ve Planlaması
Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Şebnem GÜNAY
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Haziran 2018

KISA ÖZET

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN YÖNETİCİLERİNE YÖNELİK ALGILADIKLARI ETKİLİ LİDERLİK ÖZELLİKLERİNİN VE OKULA BAĞLILIK DÜZEYLERİNİN İŞ MOTİVASYONLARIYLA İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Feyzullah YANIK

Bu araştırmanın amacı devlet okullarında çalışan özel eğitim öğretmenlerin algıladıkları etkili yönetici liderlik özellikleri ve okula bağlılık düzeylerinin iş motivasyonları ile ilişkisinin incelenmesidir.

Bu araştırma 2016-2017 eğitim- öğretim yılında İsta, nbul ili Avrupa yakasında zihinsel engelli öğrencilere hizmet veren 20 resmi özel eğitim okulunda görev yapan 240 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada özel eğitim okullarında çalışan öğretmenlerin algılarına göre yöneticilerin etkili liderlik özellikleri belirlemeye yönelik olarak Etkili Liderlerin Nitelikleri Ölçeği, okula bağlılıklarını belirlemek üzere Örgütsel Bağlılık Ölçeği ve iş motivasyonlarını belirlemek üzere İş Motivasyonu Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi için betimsel istatistiklerden, algılanan etkili liderlik özellikleri, okula bağlılık ve iş motivasyonunun demografik değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlenmesinde t testi ve ANOVA'dan algılanan liderlik ve bağlılık düzeyi ile iş motivasyonu arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde korelasyon ve basit doğrusal regresyon analizinden yararlanılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda resmi özel eğitim uygulama merkezlerinde çalışan öğretmenlerin etkili liderlik özellikleri ile ilgili algılarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna, etkili liderlik özellikleri algısının mesleki kıdeme, bransa ve lisansüstü eğitim alma durumuna göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin etkili liderlik özelliği ile ilgili algılarının iş motivasyonu üzerindeki etkisini belirlemek için regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Etkili liderlik özellikleri algısının dışsal motivasyonun anlamlı yordayıcısı olduğu belirlenmiştir. Etkili liderlik özelliğinin iş motivasyonu ve bağlılık düzeyleri üzerinde cinsiyet, mesleki deneyim değişkeni, eğitim düzeyi değişkeni, branş değişkenlerine göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Örgütsel Bağlılık boyutunda araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde, öğretmenlerin devam bağlılığı, normatif bağlılık ve genel örgütsel bağlılık algılarının orta düzeyde, duygusal bağlılığa yönelik algılarının ise yüksek düzeyde olduğu, cinsiyet, mesleki kıdem ve branş değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği, duygusal bağlılığın lisansüstü eğitim alma durumuna göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin örgütsel bağlılık algılarının iş motivasyonu üzerindeki etkisini belirlemek için regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre; örgütsel bağlılık bileşenlerinden sadece duygusal bağlılığın içsel motivasyonun anlamlı yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Devam bağlılığı ve duygusal bağlılığın birlikte dışsal motivasyonun anlamlı yordayıcıları olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada, öğretmenlerin iş ile ilgili dışsal motivasyonları orta düzeyin üzerinde, içsel motivasyon ve genel motivasyonları ise yüksek düzeyde olduğu, içsel, dışsal ve genel iş motivasyon algısının cinsiyet, kıdem, branş ve lisansüstü eğitim alma durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Özel Eğitim, Öğretmenler, Motivasyon, Bağlılık, Etkili Liderlik.

University : İstanbul Kültür University
Institute : Institute of Social Sciences
Department : Education Management and Planning
Programme : Education Management and Planning
Supervisor : Dr. Lecturer Şebnem GÜNAY
Degree Awarded and Date : Masters – June 2018

ABSTRACT INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL COMMITMENT LEVELS AND PERCEIVED LEADERSHIP STYLES OF INTENDED FOR SCHOOL MANAGEMENT OF SPECIAL EDUCATION TEACHERS IN RELATION TO JOB MOTIVATIONS

Feyzullah YANIK

The aim of this study is to examine the relationship between the level of commitment to the school with effective managerial leadership characteristics and job motivations of special education teachers working in public schools.

This research was carried out with 240 teachers working in 20 public special education schools serving mentally handicapped students in the European side of İstanbul in 2016-2017 academic year. In this study, according to the perceptions of the teachers working in the special education schools, "Qualities of Leaders of Effective Leaders" was used to determine the leadership qualities of the managers, "Organizational Commitment Scale" was used to determine the school loyalty and "Work Motivation Scale" was used to determine the work motivations. Descriptive statistics were used for the analysis of the obtained data. The t test was used to determine whether the perceived effective leadership characteristics, commitment to the school, and work motivation differed according to the demographic variables. Correlations and simple linear regression analysis were used to determine the relationships between perceived leadership and commitment levels and job motivation in ANOVA.

As a result of the analysis, it was concluded that the perceptions of teachers working in public special education institutions about the effective leadership qualities were high. Effective leadership qualities have been achieved in the sense that perception does not differ according to professional seniority, branch and postgraduate education. Regression analysis was conducted to determine the effect of teachers' perceptions of effective leadership skills on job motivation. In addition, it has been determined that effective leadership qualities are a significant predictor of external motivation. It has been indicated that effective leadership ability does not differ according to gender, professional experience variable, education level variable, branch variables on job motivation and commitment levels.

As a result of the findings obtained from the data on Organizational Commitment dimension, the continuation commitment, normative commitment, and general organizational commitment of teachers are at moderate levels and the perceptions of emotional attachment are at a high level. It was found that the teachers did not show any significant difference according to gender, occupational seniority and branch variables. Emotional dependence differs according to the status of receiving the graduate education. Regression analysis was conducted to determine the effect of teachers' perceptions of organizational commitment on job motivation. According to the results; only organizational commitment components were found to be significant predictors of internal motivation of emotional attachment. It has been determined that continuation commitment and emotional commitment together are meaningful predictors of external motivation.

In this study, it is determined that external motivations related to job of teachers are above the middle level. It is concluded that their internal motivations and general motivations are at a high level. Internal, external and general job motivation perceptions are not significantly different according to gender, seniority, branch and post-graduate education variables.

Keywords: Special Education, Teachers, Motivation, Commitment, Effective Leadership.